

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти МОН України

Національна металургійна академія України (НМетАУ), м. Дніпро

Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ», м.Київ

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)

Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ

Astana IT University, Kazakhstan

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний
університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Національний технічний університет України «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

ДВНЗ Придніпровська академія будівництва та архітектури, м. Дніпро

Честоховський політехнічний університет, Польща

Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, Польща

за підтримки:

Університет в Мішкольце, Угорщина

Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами

III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

(17-18 березня 2021 року)

**ДНІПРО
ЮРСЕРВІС
2021**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами
III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**
(17-18 березня 2021 року)

ДНІПРО
ЮРСЕРВІС
2021

УДК 005.8:338.28:347(77+78)

Конференція запроваджена МОН України, лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України № 22.1/10-37 від 13.01.2021 року за № 999 у переліку.

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.

Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В.О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В.М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г.К.

Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності: збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (17-18 березня 2021 р.). – НМетАУ, УКРNET, НДІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2021. 540 с.

У збірнику наукових праць наведені матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності». Збірник наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з інтелектуальної власності та управління проектами, а також студентів.

УДК 005.8:338.28:347(77+78)

- © Національна металургійна академія України, 2021
- © Українська асоціація управління проектами, 2021
- © Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2021
- © Колектив авторів збірника, 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- ПРОЙДАК Ю.С.** – голова, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи НМетАУ;
- БУШУЄВ С.Д.** – президент Української асоціації управління проектами «УКРНЕТ», доктор технічних наук, професор, завідувач кафедрою управління проектами Київського Національного університету будівництва та архітектури;
- ОРЛЮК О.П.** – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, директор Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- БУТНІК-СІВЕРСЬКИЙ О.Б.** – доктор екон. наук, професор, академік АТН України, академік УАН України, головний науковий співробітник НДІВ НАПрН України;
- ПЕРЕРВА П.Г.** – доктор. екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут», професор університету в Мішкольце (Угорщина);
- ЧЕРНОВ С.К.** – доктор техн. наук, професор, зав. кафедрою управління проектами Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова;
- КОРОГОД Н.П.** – канд. пед. наук, професор, зав. кафедрою інтелектуальної власності та управління проектами НМетАУ;
- КОРОТАЄВ В.М.** – кандидат юридичних наук, академік УАН, директор Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України
- КІРІН Р.С.** доктор юридичних наук, судовий експерт, Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
- ДОРОЖКО Г.К.** – канд. техн. наук, доцент, старший науковий співробітник НДІВ НАПрН України;
- МОЛОКАНОВА В.М.** – доктор техн. наук, професор кафедри менеджменту та управління проектами Дніпровського регіонального інституту управління Національної академії державного управління при Президентіві України;
- ПЕТРЕНКО В.О.** – доктор техн. наук, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проектами НМетАУ;

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ

GORBOVA K., DANYLKIV K., HEMBARSKA N. THE INFLUENCE OF THE DEVELOPMENT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON INVESTMENT ACTIVITIES IN UKRAINE.....	17
MAKAROVA L.D., PETRENKO V.O. PROJECT MANAGEMENT IN THE FIELD OF EDUCATION.....	21
RACHENKO Y.D., DOTSENKO N.V. A METHOD TO IMPROVE RECRUITMENT BY AEROSPACE PROJECT MANAGEMENT UNDER DIFFICULT CIRCUMSTANCES	25
АЛЬБА В.О. ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПРОЄКТАХ ІТ-АУДИТУ.....	31
БАЛЮЛІНА А.С., ЛИНЕНКО А.В. БАНКІВСЬКА ПРАКТИКА ПРОЄКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	37
БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ В.В., ЗАВГОРОДНЯ О.О., ЧЕРНИШОВ Ю.О. АВАНГАРДИЗАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ – ІННОВАЦІЙНІ ВІДПОВІДІ НА ЗАГРОЗИ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	41
БРАЖНИК Л.В. ОСНОВНІ ВЕКТОРИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В УМОВАХ КРИЗИ.....	46
ВІБЛИЙ П.І., ЛАЩИК І.І., БАРАНЧУК Д.В. ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ.....	49
ВІБЛИЙ П.І., ЛАЩИК І.І., САРАМАГА В.С. ВПЛИВ COVID-19 НА БІЗНЕС В УКРАЇНІ.....	53
ВОЛОСОВИЧ С.В. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	56

ОСНОВНІ ВЕКТОРИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В УМОВАХ КРИЗИ

Л.В. Бражник

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава)

Дослідження світових та вітчизняних науковців показують, що за період з 1960 р. по 2020 р. у різних країнах зафіксовано майже 300 економічних криз. Значна частина з них супроводжувалася фінансовими кризами різної природи, що вплинуло на збільшення тривалості рецесії та створювало ще більше проблем для бізнесу. Незважаючи на унікальні особливості кожної кризи, відносно управління проектами підприємницьких структур можна сформулювати деякі загальні рекомендації, які охоплюють основні напрями, зокрема лідерство, управління кризовою ситуацією, управління комунікаціями, взаємодія зі стейкхолдерами, соціальна відповідальність, швидке реагування, «вираження співчуття», ведення документації та навчання.

Так, у процесі управління проектами важливо зрозуміти, хто саме буде лідером антикризової команди, оскільки дуже рідко відповідальність та обов'язки покладаються на менеджера проекту. Найчастіше передбачається, що головну роль візьме на себе інвестор проекту, тому що повинен мати повний набір повноважень щодо розпорядження фінансовими ресурсами [1]. У періоди криз доцільно створити антикризовий комітет (за багатофункціональним принципом), до якого увійдуть фахівці найвищого рівня, які повинні звітувати не лише перед інвестором, але і перед усіма його асоційованими членами.

Керівник антикризової команди повинен доносити до відома інформацію з питань управління в умовах кризи та у підсумку відповідати за зв'язок із усіма засобами комунікацій, оскільки від останніх залежить імідж підприємницької структури в очах громадськості. До спілкування з пресою можуть бути залучені

менеджери вищої ланки, особливо ті з них, хто має професійні навички комунікацій. Проте важливо, щоб інформація передавалася швидко, вона повинна бути об'єктивною, відкритою тощо. Недотримання цих умов може бути сприйнято, як обструкція громадських інтересів з боку бізнесу.

Антикризова команда повинна ідентифікувати усіх стейкхолдерів охоплених кризою. До цієї категорії належать банкіри, акціонери, керівництво, інші співробітники, постачальники, споживачі, державні відомства тощо. Кожна з цих груп може мати свої різні інтереси у питанні розв'язання кризової ситуації. Також підприємницькі структури повинні негайно та добровільно брати на себе відповідальність за свої дії (чи бездіяльність).

Під час поглиблення будь-якої кризи зазвичай існує невелике коло можливостей, у рамках якого швидкі та рішучі дії можуть зупинити та навіть скоротити можливий збиток від негативних явищ. Інша причина, що спонукає до швидкого реагування, пов'язана із засобами масової інформації, які можуть сформувати негарний імідж бізнесу. Суспільство чекає від суб'єкта підприємницької діяльності «демонстрацію співчуття». Його відсутність може бути інтерпретована, як бажання «замести сліди».

Зважаючи на безліч правових питань, що виникають під час кризи, більшість рішень, що приймаються у цей період, мають бути добре задокументовані. Менеджер проекту й асоційовані члени команди повинні мати хороші фахові компетенції. Необхідно вносити корективи у корпоративний стандарт проектного управління у зв'язку зі зміною умов і практики проектного управління [2]. В цілому, кризи виникають спонтанно, тому бізнес повинен переймати досвід управління проектами. Сюди входить перевірка спускових механізмів існуючих ризиків і розробка матриць управління ними [3]. Таким чином необхідно вести реєстр можливих ризиків (навіть якщо деякі з них здаються на перший погляд досить маловірогідними) і переглядати його на постійній основі. Позитивним і відносно маловитратним допоміжним інструментом для цього може стати регулярне проведення мозкового штурму із залученням основних стейкхолдерів проекту, напередодні якого доцільно

оцінити зміни карти ризиків за час, що пройшов із моменту попередньої зустрічі.

Запропоновані напрями управління мають узагальнений характер і можуть бути запроваджені для різних видів криз, зокрема у період ендогенних криз, з якими фірми можуть зіткнутися навіть під час відсутності явно вираженої рецесії. Важливу роль у процесі подолання ендогенних криз відіграє навчання співробітників (тренінги), яке має бути організоване на безперервній основі та повинні враховуватися нові тенденції у розвитку управління проектами, зокрема, можливості застосування гнучких методологій. Використання методологій управління проектами дозволяє легше долати кризи навіть на рівні малих і середніх підприємств.

Отже, будь-яка криза, незалежно від її природи, відкриває нові горизонти для розвитку бізнесу, якщо своєчасно та правильно реагувати, саме тому необхідно направити зусилля на пошук таких можливостей. Особливу увагу необхідно приділити окресленню довгострокової стратегії розвитку та пошуку відповідно до неї всього портфеля проектів.

Література

1. Березін О.В., Безпарточний М.Г. Управління проектами: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2014. 272 с.

2. Бражник Л.В., Чумак В.Д. Управління проектами в умовах кризи. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проектами. ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності» (10 квітня 2020 р.). НМетАУ, УКРНЕТ, НДПВ НАПрН України, Дніпро : Юрсервіс, 2020. С. 30-34. URL: http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7709/1/Brazhn%201%83k_konf_nmetau.pdf (дата звернення: 12.03.2021).

3. Управління проектами : навчальний посібник / уклад. : Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

Наукове видання

**Управління проектами.
Ефективне використання результатів
наукових досліджень та
об'єктів інтелектуальної власності**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(17-18 березня 2021 року)
Дніпро-Київ**

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В.О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В.М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г.К.

Видавець ТОВ «ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «ЮРСЕРВІС»
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, буд. 39
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 6550 від 20.12.2018